

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 17. listopada 2018.

Isus otkriva dublji smisao zapovijedi „Ne ubij“

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas nastavljam kateheze o petoj riječi Dekaloga koja glasi: „Ne ubij“. Već smo istaknuli kako ova zapovijed otkriva da je u Božjim očima ljudski život dragocjen, svet i nepovrediv. Nitko ne može prezirati život drugih ljudi ili vlastiti; naime, čovjek nosi u sebi Božju sliku i Bog ga beskrajno ljubi, bez obzira na okolnosti u kojima je pozvan na život.

U odlomku iz Evanđelja koji smo maloprije čuli, Isus nam otkriva još dublji smisao ove zapovijedi. On kaže da je, pred Božjim sudom, čak i srdžba protiv brata jedna vrsta ubojstva. Zato je apostol Ivan napisao: „Tko god mrzi brata svoga, ubojica je“ (1 Iv 3, 15). Ali Isus se ne zaustavlja na tome te u istom duhu dodaje da i uvreda i prezir mogu ubiti. A mi smo se navikli vrijeđati, zar ne! Nanošenje uvrede nam je postalo lako poput disanja. A Isus nam kaže: „Stani, jer uvreda nanosi zlo, ubija“. Prezir. „Ali ja... ti ljudi, to prezirem“. I to je jedan od načina da se ubije dostojanstvo neke osobe. Lijepo bi bilo da to Isusovo učenje uđe u um i srce, te da svaki od nas kaže: „Neću nikada nikoga vrijeđati“. Bila bi to lijepa odluka, jer Isus nam kaže: „Gle, ako prezireš, ako vrijeđaš, ako mrziš drugoga, to je ubojstvo“.

Ni u jednom se ljudskom zakonu ne izjednačava tako različita djela iskazujući o njima isti sud. A Isus, sukladno tome, čak poziva da prekinemo prinosti žrtvu u hramu ako se sjetimo da smo uvrijedili nekog od braće, kako bismo ga otišli potražiti i pomiriti s njim. I mi, kad idemo na misu, morali bismo imati taj stav pomirenja s drugima s kojima smo imali razmirica. Pa i ako smo loše mislili o njima, vrijeđali ih. Ali toliko puta, dok se čeka svećenika da započne misu, brblja se i

govori loše o drugima. Ali to se ne smije činiti. Sjetimo se koliko su uvreda, prezir i mržnja teški: Isus ih izjednačava s ubojstvom.

Što Isus želi reći time što proširuje sve dotle Petu riječ? Čovjek ima plemenit, vrlo osjetljiv život i posjeduje skriveno „ja“ ne manje važno od njegova tjelesnog bića. Naime, da bi se uvrijedilo nevino dijete dovoljna je jedna neprimjerena riječ. Gesta hladnoće dovoljna je da se povrijedi ženu. Da bi se slomilo srce mladoga čovjeka dovoljno je da mu se uskrati povjerenje. Da bi se uništilo čovjeka dovoljno ga je ignorirati. Ravnodušnost ubija. To je isto što i čovjeku reći: „Ti si mrtav za mene“, jer si ga ubio u svome srcu. Ne ljubiti je prvi korak prema ubojstvu, a ne ubiti je prvi korak prema ljubavi.

Na početku Biblije čitamo onu strašnu rečenicu koja je izašla iz usta prvoga ubojice, Kajina, nakon što ga je Gospodin pitao gdje mu je brat. Kajin odgovara: „Ne znam... Zar sam ja čuvar brata svoga?“^[1] (Post 4, 9). Tako govore ubojice: „to se mene ne tiče“, „to su tvoji problemi“ i slične stvari. Pokušajmo odgovoriti na ovo pitanje: jesmo li čuvari naše braće? Naravno da jesmo! Mi smo čuvari jedni drugih! I to je put života, to je put ne-ubijanja.

Ljudski život treba ljubav. A koja je ljubav autentična? Ona koju nam je Krist pokazao, to jest milosrđe. Ljubav bez koje ne možemo živjeti je ona koja oprašta, koja prihvaća onoga koji nam je učinio zlo. Nitko od nas ne može opstati bez milosrđa, svi trebamo oproštenje. Dakle, ako ubiti znači uništiti, oduzeti život, ukloniti nekoga, tada ne-ubiti znači brinuti se, prepoznati nečiju vrijednost, uključivati. I također opraštati.

Nitko ne može sebe sama obmanjivati misleći: „Dobar sam jer ne činim nikakvo zlo“. Mineral ili biljka se odlikuju tom vrstom postojanja, ali ne i čovjek. Čovjek – bio on muškarac ili žena – ne. Od muškarca i žene se više traži. Postoji neko dobro koje treba činiti, pripremljeno za svakoga od nas, svaki od nas ima svoje vlastito, po kojem postajemo u punini to što jesmo. „Ne ubij“ je apel na ljubav i milosrđe, to je poziv da živimo po Gospodinu Isusu koji nam je dao život i uskrsnuo za nas. Jednom smo zgodom, ovdje na Trgu, svi zajedno ponovili rečenicu jednoga sveca o tome. Možda će nam pomoći: „Dobro je ne činiti zlo. Ali nije dobro ne činiti dobro“. Uvijek moramo činiti dobro. Ići uvijek naprijed.

On, Gospodin, je svojim utjelovljenjem posvetio naš život; On ga je svojom krvlju učinio neprocjenjivim; On je „začetnik života“ (Dj 3, 15), zahvaljujući kojem je svaka osoba Očev dar. U Njemu, u Njegovoj ljubavi jačoj od smrti i snagom Duha koji nam daje Otac, možemo prihvatiti riječ: „Ne ubij“ kao najvažniji i bitni poziv: poziv na ljubav.

Pozdrav vjernicima na poljskom jeziku

Jučer se navršilo četrdeset godina od kada je na Petrovu Stolicu izabran Karol Wojtyła, sveti Ivan

Pavao II. Molim pljesak za svetog Ivana Pavla II.! Riječi koje je izgovorio prigodom početka svoga pontifikata: „Otvorite, štoviše, širom otvorite vrata Kristu“, trajno su aktualne. Neka one nastave nadahnjivati vaš osobni, obiteljski i društveni život; neka vam budu poticaj da vjerno nasljedujete Krista, otkrivajte Njegovu prisutnost u svijetu i drugome čovjeku, posebno u siromašnom i potrebitom pomoći. Čovjek je – kako je naučavao Papa iz poljskog naroda – put Crkve. Od srca vas blagoslivljam!

U sklopu pozdrava vjernicima na talijanskom jeziku

Danas se slavi liturgijski spomen sv. Ignacija Antiohijskog, rimskog biskupa i mučenika. Naučimo od toga svetog biskupa iz drevne Sirije hrabro svjedočiti našu vjeru. Neka Gospodin po njegovu zagovoru svakome od nas udijeli snagu ustrajnosti, usprkos protivštinama i progonima.

[1] Usp. Katekizam Katoličke Crkve, 2259: »U izvješću kako Kain ubija brata Abela, Sveto pismo otkriva da je u čovjeku, od samih početaka ljudske povijesti, bilo srdžbe i pohlepe, posljedica istočnoga grijeha. Čovjek je postao neprijatelj sebi sličnom biću. Bog proglašuje opakost toga bratoubojstva: 'Što si učinio? Slušaj! Krv brata tvoga iz zemlje k meni viče. Stoga budi proklet na zemlji koja je rastvorila usta da s ruke tvoje proguta krv brata tvoga' (Post 4, 10-11)«.